

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona.
Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő

DR. GAAL ENDRE.

Megjelenik minden vasárnap

Kéziratok nem adatnak vissza.

Szerkesztőség és kladóhivatal:

Dr. Gaal Endre lakásán (Pototzky-ház, Csikszereida), hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési díjak stb. küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.

A szomszédban.

Csikszereida, 1909. 17.

Fáj a lelke az embernek ha rá gondol, hogy más országokban még állami segélyezéssel is mennyire igyekeznek a középbirtokos osztályt megmenteni s ahol tönkre jutott, a legnagyobb igyekezettel új életre támasztani, míg nálunk a nagy nemzeti kormány s különösen a nép atyja milyen mesterséges uton tereli ahalálal forgatagba, hogy a habzó hullámsírba végkép elmerüljön.

Fáj a lelke az embernek mikor ilyenekről elmélkedik, mert önkénytelenül is kapcsolni kell hoznia ezt a szomorú valóságot alkotmányos álmaink lassu szétfoszlásával, s azzal a megdöbbentő és minden oldalról igazolt jelenséggel, hogy ez nemcsak természetesen, hanem mesterséges előkészülettel hajthatik végre, hogy a politikai koldusok külsőleg is nyomorékká váljanak.

Magyarországnak mai nap 3/4 ed része köz- és magánhivatalnok osztályból áll és nincs a világnak egyetlen kis zuga, ahol ekkora ember tömeg nehezédik a társadalom vállaira. Emiatt újabb és újabb adónevek nyomják a középbirtokot s azok szerencsétlen tulajdonosait, mert a latifundiumok bizonyos része adómentes, míg a kisbirtok adója csaknem eltöröltetett, az adózatlan tőke pedig szabadon szedi áldozatait és innen van, hogy a középbirtok már csak vármegyénkben is táplál 124 adóvégrehajtót, 46 pénzügyigazgatósági tisztviselőt és kiszámíthatatlan pénzügyőrt úgy, hogy nem tekintve a 160 közigazgatási és igazságszolgáltatási tisztviselőre, a haszon nélküli erdőhivatali és erdőőri személyzetre, már csak az adóvégrehajtással és elszámolással foglalkozó egyének száma, a fináncok figyelmen kívül hagyásával 170 emberből áll.

Szántás-vetés alatti határunk területe 135 ezer hold, ennek átlag egyharmada ugar. A vetés alatti 90 ezer hold megtermi a 270.000 kalanyár 540.000 véka hozammal, ebből jut 130.000 lélekszám után egy emberre valamivel több 5 vékanál és ezt özi 124 adóvégrehajtó és 46 pénzügyigazgatósági tisztviselő. Szörnyű állapot! s ha hozzá vesszük, hogy birtokviszonyaink napról-napra komplikálódnak, abból a számár felfogásból indulva ki, hogy a napszámos osztálynak meg kell menteni a közhelyeket, s ahol csak lehet meg kell akadályozni a tagosítást, hogy továbbra is elődjek a középbirtokon; méltán fájhat az embernek a lelke államférfiaink rövid látásán, a népszerűség boszantó hajhászásán s ebben azon el nem palástolható causzás-műszáson, hogy mindezzel Bécsnek tegyenek szolgálatot, mert a középosztálynak nem szabad erőhöz jutni, nem szabad öntudatra ébredni.

Hova jutottunk, nem 1867-től, hanem csak a 80-as évek nagy eredményeitől kezdve? Amit Deák legalább papíron megmentett s a kormányok időnkint fentartottak azok 1906. április 9-től kezdve ma már mind de mind csak jogtörténeti relikviák, máreumba került ócska portékák. Be lehet rendezni azokból a fejadott és cikobzott jogok antikváriumát, nyitva az ajtó, még leszállított áron sem kell azokból senkinek. Hol vannak a 80-as évek virágzó községei? hol van az életérős középbirtokos osztály? kérdezzétek meg Darányit, a nép atyját, kérdezzétek meg W. kerlet a nagy finánc talentumot. Egyik elvette az erdőt, eltöltötte a legelők használatát, abban a balga hitben, hogy 80-100 év múlva kincseket hagy az utókorra, mintha ezalatt az idő alatt a legeltetés eredménye ama

képzelt kincsek kétszeresét nem haladná túl, bármekkora összegben számítsak azt ki. A másik elvette a községek által nagy értékűvé fejlesztett italmérési jogot, hogy az állami teendőket végző községi tisztviselők és a községi háztartás költségeit visszahárítsa a középbirtokos osztály nyakába. Meg áll az esze az embernek vezető politikusaink vakságán, s ezt a beteges gazdálkodást csak úgy tudjuk megmagyarázni, ha látjuk, hogy egész nyíltan azon címeket és titkos tanácsosi méltóságokat vásárolnak, a más résznek pedig kényelmes életet biztosítanak.

Szegény Háromszék megye! te is érzed mindezeknek megdönthetetlen igazságát s talán még súlyosabban mint mi és mégis elég naivság el a te lelkedben, hogy kérelmezéssel bírd könyörtületre azokat a buta politikusokat, kiket épen első sorban, a te hazafias meggyőződésed állított a küzdő térre, hogy rajtad kezdjék a legyűrés művészetét produkálni. Ne kérelmezz, a kérelem morzsája viszont szolgálattal jár. Ne kérelmezz, hanem tégy, ha azt akard, hogy megéj. Tégy, hogy mi is tanuljunk meg tőled az elfeledett hazaszeretetről, amint megtanultuk volt 1848-ban, s amint elfeledtük azóta szörnyű szegyenünkre.

Készülj a képviselőválasztásra!

A fejadó—pótadó.

Csikszereida, 1909. január 16.

Egyre-másra gyártja az országgyűlés az új törvényeket és a régi törvények módosítását. A nagy sietségben és buzgóságban maga az országgyűlés se tudja, hogy mit csinál. Az országunk diklálának ész nélkül, s a tudatlan mamelukok a koalíciós békeség kedvéért megszavaznak mindent. Minden

új törvénynek és módosításnak az a célja, hogy legfelül és legalul boldoguljanak az emberek, de hogy a közepe elemmel mi történjék, azzal a kutya se törődik.

Mikor aztán az így gyárilag készült törvények végrehajtására kerül a sor, akkor kiryílik a kancsal szem, kibúvik a szeg a zsákból, mert a koalíciós tömjénnel nem lehet az érdekelt nagy közönség felzudulását és káromkodását elbódítani. Az agyonboldogítottak nem nézik, hogy 48-e, vagy 67-e az, aminek cégére alatt kihuzzák a gyékényt a lábuk alul, hanem keresik és szidják azokat akik okai. Így érte az elkeseredés az ugynevezett közvéleményt.

A titkos és általános szavazatjog cégére alatt s annak a kilátásában dolgoztak az országunk eddig s annak a választások alkalmával kecsegtető eredményeit vetették latba minden új törvény alkotásánál. Ez adta a rugót a birtokrendezési törvénynek s ez adta a titkos intenciót az 1908. évi V. törvénycikkhez a II. oszt. kereseti adó módosításáról. El lehetne sorolni az utóbbi évek összes törvénytarát, melyek mind ezen alapon épültek s oda céloznak, hogy a 48-nak minél több szavazatot hozzanak.

De ezen oktanul megdöbbenően törekvések lejáratták a 48-at s a minden vonalon tapasztalt balsikerek meggyűlöltették az állapotokat, mert a nemzet intelligens tömege át kezdett látni a szítlan s megértette az intenciókat, melyek a hatalom megtartásának egyedüli célját szolgálják.

Feldühösödik az ember, ha például a II. oszt. kereseti adó módosításáról szóló 1908. évi V-ik törvénycikknek a Székelyföldön való eredményeit veti latba.

Ez a jeles módosítás azokat, kik

A „SZÉKELYSÉG” TÁRCÁJA.

Híszek!

Órök rejtelme szerelmenek,
Büvös csoda e földtekén,
Varázslattal megígéztél
S im, hinni kezdek benned én.

Kacagtam eddig létezésed',
Hazugnak mondtam hirdetőd,
És kigunyoltam, megvettem
A párja után epedőt.

Az én utam vad sivalag volt,
Amelyen nem termett virág, —
A sziveknek kicsiny világa
Oh Istenem, mi más világ!

Álmatlan éjen rózsás hajnal,
Villamos égen napsugár,
Csillogó gyöngy a föld sarában,
Hová ő fép, amerre jár.

Balzsam kezének érintése,
Szava ima, feloldozás,
A csókja meny s az ölelése
Üdvösség, Isten-árulás!...

Tarts fogva engem mindörökkre,
Tündérvilág, te szent csoda,
Ringass el égi karjaid közt,
S ne ébressz fel soha, soha!...

A harangok.

A zombókiak hiába várták a hajnali harangszót. A harangozó csak harmad nap jött a faluba a meghalt helyébe. Senki sem ismerte. A főtisztelendő hozatta valahonnan. Mikor jött a feleségével meg egy ölbe való gyerekekkel, könnyen elért egész holmja a szekér saroglyájában. Meg egy kecske volt kötte a szekér után.

— Szépen kezdi a dolgát az új harangozó, — dörmögte Seregély Mihály, kinek legjobban feltűnt a harangozás elmaradása, mert magának is lett volna valakije, akit oda szánt a toronyba és a sekrestyébe.

Seregély gazda indult megtudni, hogy miért nem szólt ma a harang? — Hetykén nyitott be a harangozóhoz, de senki sem nézett ki a pitvarból az utcaajtó csikordulására. Kutyája meg nem volt a harangozóak. Seregély jó reggelt kiáltott, de egy árva szó sem felelt rá. — Olyan üres volt minden, mintha kifüstölték volna a harangozókat.

Az ölből kecskemekegés halatszolt végre. Benézett oda Seregély. A kecske azért megegett, mert a kötele nem engedte, hogy beharapjon egy csómozó fűbe.

Seregély a szomszédba ment át Golyóbisékhöz. Az asszony épen ludat tömött az udvaron.

Valami baj történhetett? — felelte a

Seregély kerdezősködésére. — Ma hajnalban nagy gyermek rivást hallok. Mikor már nem akart csitulni, átnéztem a sövényen. Nem láttam egy egeret sem. A gyerek meg csak sívalkodott.

— Hova lett a gyerek? kíváncsiskodott Seregély.

— Áthoztam, mert nem tűrhettem a sívitását. Se apja, se anyja. Tegnap délután láttam, mikor az anya szekéren elment hazulról. De hát az apja mért hagyta magára? Nem tudom. Tejet adtam a gyerekek s most alszik.

Még ma nem is harangozott, — dobogott Seregély. Megmondom a főtisztelendő urnak.

Amint átakart menni Seregély, a plebánia felé, szemközt találkozott Iskátulya Marissal, a hirhordó, nyelvess asszonnyal. Mindjárt Seregély elé kiáltotta, hogy harangozót bekísérték a zsandárok. Most vallják a község házában. Szép história, elmélkedott Seregély.

— Jaj gazduram a harangozót asszony ruhában fogták el az utcán, — amint a két zsandár kifordult a templom felől. A feje bevolt kötte keszkenővel. Aztán a bajusza, meg a szakála... A zsandárok rákiáltottak és bevitték.

— Ej ha, asszony ruhába fogták el? Rosszban törhette a fejét.

— A zsandárok is nagyon vádolják.

Csakugyan vallatták a harangozót. Jobbit Péter a faluházán. Csakugyan asszony ruhá volt rajta. Miért csinál magából maszkarát? Mi volt a szándéka? A két zsandár nem ismerte a jövevény harangozót.

Váltig mondta, hogy épen harangozni siatett. Itt a templom kulcsa is nála. De hogy mért öltözött asszony ruhába, — arra nem akart felelni. Hanem rimázkodott, hogy vigyék vissza Peti fiához, mert senki sincs mellette.

Később mikor megtudta, hogy a gyereket átvitték a szomszédba s a főtisztelendő ur is eljött a község házához, Jobbit Péter mégis csak elkezdett beszélni.

— Szegények vagyunk. A főtisztelendő atyám ismer engem, jól is tett velem — kezdte Jobbit Péter a vallamást. — Csak a kis Petivel dicsekedhetünk. Meg a Miska miénk még, a kecske. — Arra mifelénk, a honnan idejöttem. Miskának hívják a kecskét, a bikát meg Samunak. Arra ott, mond a harangozó, a fejével messze távolba intve, a harangok is beszélnek csufolódnak. Azért jöttem el onnan. Isten áldja meg a plebános urat, a ki káplán korában ismerte az apámat. Keservesen kértem, hogy hozzon el engem Zamból harangozónak. Mert az Angyalházi és szigeti harangoktól nincs nyugtom, meg a magunk harangjának a

föld és házában 10 koronán alul fizetnek adót, felmenti a II. oszt. kereseti adó fizetése alól. Ez eddig jól van, mert az adófizetés alól való felmentést senki sem irigyli. De hogy ennek aztán mik a következményei nálunk, az iránt még sem lehetünk közönyösek. Tudjuk, hogy a községi közigazgatás terhei évről-évre szaporodnak s azokat a községek pótdóval kénytelenek fedezni. Egy-egy község 100-150° os pótdó is vet ki. Már most a 10 koronán alul fizető községi lakosok nagy tömegére az eddig mindenki által fizetett II. oszt. kereseti adó híján alig jut valami pótdó. A hiányt ki fizeti meg? A 10 koronán felül fizetők, akik nem mentesek a jelzett adófizetés alól. Így történik aztán, hogy olyan telepes községekben, mint a gyimesiek, a községi pótdó hordozása néhány nagyobb birtokosra, kereskedőre és iparosra hárul, mert a többiek pótdója együttesen alig tesz számbavehető összeget.

Más községekben sem sokat különböznek az állapotok, mert azt tudjuk, hogy a 10 koronán alul fizetők teszik mindenütt a többséget. Azokban is legalább annyi hatással lesz a jeles törvénymódosítás, hogy az egyesek pótdója legalább is megkésztetődik.

Az okos törvény tehát azokat fogja sújtani, akiknek legkevésbé szükségük van a községi közigazgatásra s majdnem kivétel a fizetés alól azokat, kikkel a községi előjárásoknak a legtöbb bajuk van.

Még gyönyörűbb intézkedése ennek a jeles törvénynek az, hogy a nevezett adó progressív természetű lévén, 50-100 koronás tételenként emelkedik egész a 200 koronás adófizetőig. A 200 koronás adófizető már 8 korona ilyen kereseti adót fizet. Itt megszűnik az emelkedés. Aki tehát 1000-2000 koronát vagy még annál is több adót fizet, az is ezen adó címen csak 8 korona fizetése köteles.

Már most kérdezzük, hogy ki van megróva tulajdonképpen ezen adóval? Ki más, mint a kisbirtokos, a kiskereskedő, a kisiparos, mert azok fizetnek 10 koronán felül és 200 koronán aluli adót.

Bolond és nemzetölő sáfarkodás, mikor a politikai hatalom kilátásaiért egyes osztályoknak kedveskednek a hatalom bírói s ugyanakkor a terheket a nemzetnek épen azon osztályára szövik, amelyik már nem bír többet.

Az ilyen törvények még az általános és titkos szavazás kilátásának jegyében születvén, mi lesz akkor, ha a

pluralitás lépik érvénybe s a 10 koronán alul fizetők nem líferálhatják a szavazatok tömegét? Mi lesz akkor, ha az adóval és pótdóval sújtottakon erőt vesz az elkeseredés, mi miatt pluralitás szavazataikkal és befolyásukkal nem a kormány szekerét fogják tolni? Ez bágatel kérdés, de mindenesetre megfontolásra érdemes.

A községek előjárásaira és képviselő testületekre most már az a nehéz feladat hárul, hogy a községi pótdók méltányos és aránylagos kivételése céljából, új kivétési kulcsot találjanak, hogy ne álljon elő az az elkeserítő anomália, mely a községi pótdókat egy néhány községi lakosra hárítsa. Erre legalkalmasabbnak az látszik, ha a 10 koronán alul fizető lakosok jövőben a II. oszt. kereseti adó minimiumát községi pótdóban lesznek kötelesek fizetni. Ily módon talán falusi előjárásai egészben némileg orvosolható lesz egy országos törvény botlása. Sajnos, hogy ma már ilyenekre szorulunk, hogy magunkat védelmezhesük.

Közigazgatási bizottság.

Mindig szívesen emlékezünk meg a vármegye e legfontosabb organumának működéséről. Annál szívesebben tesszük azt ma, amikor egy emelkedett parlamenti szívonalu üléséről kell referálnunk. Azt hisszük, hogy azok között az organumok között, a melyek a vármegye osztrékeit vannak hivatva képviselni, egy sincs olyan tökéletesen beváló, mint éppen a közigazgatási bizottság. Az egyén, aki a hivatalon kívül a városban, a faluban, a társadalomban él, a közvetlen tapasztalásból merített észleleteivel gazdagodva, a hivatali intézményekben rejlő gyarlóságok kiismerésével lép be a bizottság ülésébe, s tapasztalatát az illetékes hivatalos tényező elé terjesztheti, igazságot, megtorlást, méltányosságot, büntetést kérhet és követelhet. És ha kér, avagy követel, föltétlenül talál is. Mert rótkön megnyilatkozik a közvélemény, maga a bizottság, amely kötelességtudó szigorral örökdi a közigazgatás ügymenetén, a tisztviselő munkásságán.

A bizottságnak január havi ülése 11-én volt. Kállay Ulul főispán elnököl. A bizottság teljes számban jelen volt. Az ülés elején a bizottság megalakítására tett javaslatot Szász Lajos főjegyző.

Bejelentette, hogy Mikó Bálint, dr Fodor Antal, Pál Gábor, dr Bocskor Béla, dr Nagy Béni, a legutóbbi törvényhatósági közgyűlésen bizottsági tagoknak megválasztottak; az eskü valamennyitől be is vették. Bejelentett továbbá, hogy tiszti főjegyző-helyettesnek dr Cziky István, a magánjavak ügyésze választotta meg. Mandátumokat megtartottak: dr Csiky József, dr Fejér Antal, dr Filep Sándor, dr Daradics Félix és Takó János.

Az eskü bevétel után Kállay Ulul főis-

fogta, hogy bocsássák el harangozni, kell hívni a jámborokat regeli misére.

— Na öcsém, nem kell titkolni semmit, — intette a plebános. Tudom én, — hogy nem rossz ember.

— Miska a kecske az oka, meg a kis Peti, — aztán, hogy olyan szegények vagyunk, mint mondám. Tegnap az asszony nyúl el kellett menni, itt maradt helyette a kecske, annak tejével él a gyermek, amióta elválasztották. Ma hajnalban sírni kezd, — megéhezett, csak úgy kapkodott a tej után, felkeltem, hogy megfejjem a kecském, — Miska azonban a homlokával álli velem szembe, nem bírtam vele. Ekkor támadt a gondolatom, hogy magamra veszem felelősségem ruháját; — úgy fejem meg Miskát. Peti így etettem meg. Sokáig zártszólt a tejet. Egyszerre az ebresztő óram csörömpölni kezdett. Hamar harangozni. Pontos ember vagyok, első előttem a kötelesség. Gondoltam, még ugysem jár senki az utcán, állítok a toronyba, a maskarás ruhát, majd a harangozás után vetem le. De ám a zsendár urak megláttak, elfogtak. Mindenki nevetni kezdett.

A jegyzőné meg behozta ölben a kis Petit, a ki hadonászott a kezével és gögicséit.

— A zsendár urak megismerhették Jobbik Pétert, hogy kötelességtudó ember, — szólt a plebános.

pán, a bizottságot 1909. évre megalakultnak jelentette ki.

Megválasztottak a különböző albizottságok és választmányok tagjai is.

A fegyelmi választmány rendes tagjai lettek: dr Balló István, Pap Domokos, dr Fejér Antal; póttagok lettek: dr Bocskor Béla és Stratzinger Emil.

A gyánügyi felelősségi bizottságba, főispán elnöke mellett — hivatalos tagok: az alispán, főjegyző, árvaszéki elnök és tiszti főjegyző, — megválasztott dr Bocskor Béla és dr Csiky József rendes, Takó János póttagnak. Főispán kinevezte Pál Gábor és dr Fejér Antalt rendes, dr Balló Istvánt póttagnak.

A börtönvizsgáló bizottságba főispán elnöke mellett kinevezetett: dr Filep Sándor, dr Csiky József, dr Györgypál Domokos, dr Fodor Antal; hivatalos tagjai: dr Veress Sándor, dr Dobribán Antal és dr Csicszer Miklós.

Az erdei kihágási II-od fokú bíróság tagjaiul főispán elnöke mellett megválasztottak: dr Fejér Antal, dr Fodor Antal, dr Bocskor Béla, dr Csiky József rendes, Pál Gábor, dr Nagy Béni, dr Daradics Félix, T. Nagy Imre póttagoknak.

A községi pótdó és megyei utadó kivétel elleni felszámolási küldöttség tagjaiul főispán elnöke mellett megválasztottak: dr Györgypál Domokos, Pál Gábor, dr Csiky József és dr Fejér Antal.

A tanítók és tanítónők nyugdíjba lépésének szükségét és jogosultságát megállapító bizottságba a kir. tanfelügyelő elnöke mellett kiküldettek: Szász Lajos, dr Fejér Antal rendes, dr Filep Sándor és Takó János póttagoknak.

A javító intézetbe küldendő és feltételesen szabadságot adó fegyenek ügyeinek elbírálására hivatott bizottságba kiküldettek: Fejér Sándor és Birtha József.

A mezőgazdasági munkások és munkások közötti jogviszonyból származó ügyek II-od fokú elbírálására hivatott bizottság tagjaiul megválasztottak: dr Fejér Antal, dr Fodor Antal, dr Bocskor Béla, dr Csiky József rendes, Pál Gábor, dr Nagy Béni, dr Daradics Félix és T. Nagy Imre póttagoknak.

A közegészségügyi bizottságba kiküldettek mérnöknek: Pap Domokos, gyógyszerésznek: Gúzsny Árpád, építésznek: Vecsei Gábor.

A közig. erdészeti bizottság titkos szavazattal alakult meg. Elnöke lett: Kállay Ulul főispán. Alelnök: Fejér Sándor alispán. Rendes taggá megválasztott dr Fodor Antal, aki megköszönte a bizottságnak a belé helyezett bizalmat a tagságot nem fogadta el: Régi története van ennek. Amikor a vármegyében a panama hírek lábra keltek, a gyergyóújfalvi és gyergyóalfalvi erdőeladások napirenden voltak a felséges közvélemény mindenikben, aki hatalmat, erőt és jogot kért, panamistát látott. Ekkor történt az a furcsa eset, hogy az erdészeti bizottság ellen is a törvényhatóság fegyelmet rendelt el, s a fegyelmek, a hosszas vizsgáltnak az lett az eredménye, hogy az újfalvi és alfalvi erdőeladások a vármegye részéről kifogástalan törvényes rendben történtek s ha visszaélések voltak, azok kint a falukon az eladók, a vevők és közvetítők titkos konyháiban születtek meg. — Dr Fodor Antal sulyos mérvű elfoglaltságával indokolta ugyan elhatározását, de tagadni nem lehet, hogy annak oka ez a régi história volt. Helyébe a bizottság T. Nagy Imrét választotta meg, aki az erdészeti bizottságnak abban az időben szintén tagja volt, s aki keserű és szemrehányó hangon panaszolta el azt a bizalmatlanságot, a melylyel alapítvánul és méltánytalanul az erdészeti bizottságot illették. A bizottsági tagságot elfogadta azzal az éles kijelentéssel, hogy ez a bizalom a melylyel most megfizeteltem, maradjon is meg, mert e bizalom nélkül a sulyos és felelősségteljes mandátumot hordozni nem lehet.

Az államépítészeti hivatal főnökének a közutak állapotáról tett jelentése tudomásul vétetett. A vármegye területén állami és törvényhatósági közutakon teljesítő szállítók és építkezések felülvizsgálatához kiküldettek a csikszereda — mindszent — szentmártoni, szentkirály — kézdívásárhelyi, kásonújfalui — impér — jakabfalvi; szentsimon — szentmártoni és a tunsád — kozmási törvényhatósági közutakra Fejér Sándor alispán. A brassó — csikszereda — maroshévízi állami út 53 — 124 klm. szakaszára, a szépvízi — rákosi és szentdomokos — balánbányai törvényhatósági útra Pál Gábor. A hejjasfalva — gyimesi állami közut dr. Fejér Antal. A brassó — csikszereda — maroshévízi állami közut 124 — 173 klm. szakaszán, a fenyéd — zefelaka — gyergyótekerőpataki és vasláb — szárhelyi törvényhatósági útra, továbbá a marosvásárhelyi — gyergyószentmiklósi állami közut, a marosvásárhelyi — gyergyószentmiklósi közut Szász Lajos főjegyző. A kolozsvár — szárszéken — tölgyesi állami és a ditró — töl-

gyesi törvényhatósági közutra Veres Lajos tölgyesi főszolgabíró küldetett ki.

A községi közmunka alapok tárgyalásánál Pap Domokos és Fejér Sándor alispán felszólalására a bizottság elhatározta, hogy az alapok megvizsgáltsanak, — mivel az a gyanu merült fel, hogy sok községben nem is léteznek.

A csikszeredai izraelita autonóm orthodox fiókhítközségnek anyahítközséggé alakulását — miután a szervezés alapfeltételei megvannak — a bizottság véleményezte. Ezzel elszakad a gyergyótölgyesi anyahítközségtől és hozzá fog csatlakozni a gyimesközéplóki és gyimesbukkai fiókhítközség.

Az árvaszéki elnök jelentésével kapcsolatosan T. Nagy Imre indokolt felszólalására a bizottság elrendelte, hogy az árva- és gyámügyek lelkiismeretesebb kezelése céljából a közgyámok szakszerű oktatására az illetékes felelősségi hatóságok utasítsa és a rendes felülvizsgálatok indokoltan elmulasztásának kiküldése végett a jelenleg csupán 400 koronában megállapított állalánynak 1000 koronára leendő felemelését a jövő évi költségvetésben eszközölni fogja.

Az ülés legfontosabb tárgyát képezte a kir. tanfelügyelő jelentése, a melyből megdöbbenéssel láttuk, hogy a tiszta székek vármegyében, ahol a 18-ik században a maguk a románok a görög katolikusok összeírása alkalmával nem tudtak egyetlen görög-katolikus kimutatni, ma a legszemtelenebb merészséggel oláhosítanak.

Elpanaszolta a kir. tanfelügyelő, hogy a gör. kath. tanítók nyugdíjait láttaozás végett a törvény értelmében hozzá terjesztették be s minthogy a nyugtákon román feliratu bélyegzők voltak, ő azokat nem láttaozta. Illetők azonban panaszt tettek a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszternek emiatt a kir. tanfelügyelő ellen, s a miniszter elrendelte a kir. tanfelügyelőnek a nyugták láttaozását. A vallás- és közoktatási miniszter, a kinek a politikai hitvallása az ezernyelcszáznyevnyolc, így védelmezi meg a magyar hegemoniát. Hát mi az a magyarosítás? Az hogy államsegélyt és állami iskolát, lépten nyomon állami intézményt adjunk a nemzetiségeknek?

Ostobaság! Az a magyarosítás, hogy ebben az országban addig, amíg a magyar szent korona uralkodik, magyarul beszéljen, magyarul írjon, magyarul imádkozzon és magyarul érezzen minden ember s mindent ami annak ellenkezőjét hirdeti fejeletlen szigorral pusztítsuk el.

Még érdekesebb volt a Trucza Miklós fegyelmi ügye. Trucza Miklós tanító az évi statisztikai kimutatásokban a magyar anyanyelvű tanulókat román anyanyelvűeknek jegyezte be, a magyar nyelvet nem tanította a törvényben előírt módon, a miért a közig. bizottság a vallás és közoktatásügyi minisztert felhívta, hogy a fegyelmi eljárást nevezett tanító ellen rendelje el. A miniszter a fegyelmi lefolytatását az egyházi hatóságokra bízta, s a balázsfalvi érsek a román nyelven lefolytatott vizsgálati iratok alapján természetesen Trucza Miklóst felmentette, sőt elmarasztalta a kincstárt a felmerült eljárásai költségekben is. Egyszermind panaszt tett a miniszterhez az iránt, hogy a csikvármegyei tanfelügyelő a »Csiki Lapok«-ban aknamunkának jelezte a románok működését, amire a miniszter felhívta a tanfelügyelőt, hogy nyilatkozzék az érsek vádjával szemben. Kállay Ulul főispán a miniszter leiratára kijelentette, hogy saját kezűleg írt jegyzeteiből meggyőződve ő volt az, aki a románok ezen eljárását a magyar állam elleni, a magyar hegemonia elleni aknamunkának minősítette, ezen kijelentését ma is fenntartja s ezért a felelősséget bárki vel szemben vállalja. A bizottság egyhangú határozattal tette magáévá a főispán hazafias és erélyes kijelentését s ezt a miniszter tudomására hozni redelte. Dr Veress Sándor, a magyar szuverenitásról, a hazának, a haza szent földjének szeretetéről, a románok munkájáról mondott emelkedett szellemű gyönyörű beszédét, amelyből mindennek ami magyar a szeretete világitott fényesen.

Miért szeretjük ezt a földet? Azért mert magyar! s ha nem lesz magyar, akkor nem kell nekünk, akkor gyűlölni fogjuk azt.

Indítványozta, hogy a kir. tanfelügyelőnek, aki fajmagyar gondolkodását vitte bele a tanügybe, aki tehetségével és hatalmával igyekszik a románok titkos munkáit ebben a vármegyében leleplezni és lehetetlenné tenni, szavazzon a közig. bizottság bizalmát, amit természetesen az egyhanglag meg is szavazott.

Egy esztendőnek a tapasztalata szomorú. Csikvármegyében felütötte fejét a román nemzetiségi politika. Uglátszik a tanítók, a papok azok, akik fiatal székelly nemzedéket akarják az oláhlakta vidékeken előlőhosítani. Békáson a legeredetibb székelly családok előlőhosodtak, oláhlul beszélnek. Már a nevék sem magyar, mert a Veres már Veresiu s a Szócs már Szucsiu stb. A román tanító

beszéde is nagyon keserített. A harangoknak csak vigyázni kell a hangjára és szavakat ért azokból, meg rigmusokat. Zamban a nagy harang keservesen panaszodik a rossz szikes föld miatt és mindig bugja:

Nincs kenyér Zamban.

Nincs kenyér Zamban.

Nekem kellett a harangot panaszná gerjeszteni, — hogy hirdesse Angyalhazának, meg Szigetnek, milyen szegény Zám. — Az angyalházi kis harang meg csufondárosodik is. Vékony sebesen csengő:

Hogy lehetnek annélkül.

Hogy lehetnek annélkül.

Röstelem én azt. Hát még mikor a szigeti harang beszélt nagy kevélyen, — mert neki jól terem a föld. Dicsekszik a harangjuk: Innen élnek szegények! Innen élnek szegények!

Már, hogy Zám tölük veszi a buzát. A harangok miatt nem szerettem Zamban lenni. Csufoltak, hogy nincsen kenyér. Csakugyan még száraz malom sincs. Így jutottam ide, — köszönöm fötisztelendő ur nagy jószágát. Itt a harang csak annyit mond: — Bunda, suba, bunda, suba. Ez csak gazdag embernek van.

— Se bunda, se suba harangszó uram — mondja a zsendár káplár, hanem szoknya, erről beszéljen.

Elvörösödött Jobbik. Megint a kis gyerek után kérdezősködött. Majd kérelemre

akit fegyelmi bizottsága elé állítanak, amikor azt kérdezik tőle, hogy hogyan merete azt mondani, hogy Balázsalván a román az ur, ott annak szolgája a magyar is, — azt feleli, hogy Magyarország poliglott állam... E három szóban benne van a bűn, a litkos munka.

A román tanító a székely születésű és nevű gyermeket román anyanyelvűnek és görög kath. nak mutatja ki, románul tanítja. Hollóban, Békásban nem tudnak az iskolás gyermekek magyarul.

Prekup Emil ur megtiltja a cigánynak, hogy magyar notát muzsikáljon s a magyar földet barbár földnek titulálja. A csikszere-dai kir. törvényszékhez beidéztet salamási módos oláh nem akar magyarul megszólalni, a vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendeli a kir. tanfelügyelőnek, hogy a román bélyegző nyugtákat láttatassa. Szent Isten! Hol vagyunk! Es ilyen fejlődéssel hová jutunk?

(l. e.)

HIREK.

— **Kinevezések.** Csikvármegye főispánja dr. Elthes Bélát, a Kolozsvári Mentő-Egyesület főorvosát és titkárát, a vármegyei közkórház újonnan rendszeresített segédoorvosává nevezte ki.

— A m. kir. igazságügy miniszter előterjesztésére Karda Béla kir. járásbírói jegyzőt a gyergyószentmiklósi kir. járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

— A m. kir. honvédelmi miniszter csikvacsárcsai Bíró Imre miniszteri irodaség-tisztet miniszteri irodatiszté nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Solyinosy Károly kereskedőség, folyó 9-én eljegyezte Michna Rezső helybeli kereskedő kedves leányát Juliskát.

— **Előléptetés.** Az igazságügyminiszter Noesner Gusztáv gyergyószentmiklósi telekkönyvezetőt a IX. rangosztályba léptette elő. Bálint Lajos bírói irnokot pedig irodatiszté nevezte ki.

— **Magyar választó lett Kossuth Lajos Tódor,** aki nyugalomba ment, mivel azt az olasz vasutat, amelynek ő volt az igazgatója, államosították. — A ceglédi takarékpénztár egyik házát ráiratta és így az átírás következtében Kossuth Lajos Tódor magyar választópolgár lett.

— **Országos gyűlés.** Az a rettenetes katasztrófa, mely gyászba borította Olaszországot, Magyarország is visszhangra talált. Országos gyűlést indítanak felségélyezésre. A bizottság élén Vaszary Kólos hercegprímás, Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferenc keresk. miniszter állanak. — A bizottság a kereskedelmi miniszterium kebelében működik. Az országos bizottság az ország összes városainak polgármestereit köztük dr. Ujfalussy Jenő csikszere-dai polgármestert is felkérte, hogy vegyen részt ebben a segítő akcióban.

— **Állásnélküli okleveles tanítók és tanítónők figyelmébe.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Ur 1908. évi január hó 30-án 146500—1907. szám alatt kelt rendeletével gondoskodni kíván minden okleveles elemi iskolai tanítók és tanítónőkről, akik állás hiányában helyettesi megbízást elvállalni hajlandók. E végből felhívta a vármegyei kir. tanfelügyelőket, hogy január hó 20-ig terjesszenek fel kimutatást, melyben a tanító neve, általános osztályzata, mely évben, mely képzőben szerzte oklevelét, egyéb képesítése, családi állapota s hogy működött-e már tanítóként, fel legyen tüntetve. Figyelmzettnek tehát a csikvármegyei érdekeltek, — hogy eredeti vagy közjegyzőileg hitelesített okmányait és az elősorolt adatokat I. évi január hó 20-ig a vármegyei kir. tanfelügyelőjéhez mutassák be. Megjegyzendő, hogy a kimutatandó tanítók és tanítónők közül a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur jelöli meg a helyettesítésre alkalmas tantereket, kik előfordulhatók esetek alkalmával a kir. tanfelügyelő által biztatnak meg.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kövérednek, erősekké és rózsás színűekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik. — A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a

Scott-féle Emulsiót.

Orvosok és bábák az egész föld kereségén állandóan ajánlják a Scott-féle Emulsiót mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, amelyek a Scott-féle Emulsió nyomán keletkeznek.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 ML. Kapható minden gyógyszerárban.

Kapható minden gyógyszerárban.

— **Látogatás a gondolatolvasónál.** A Helvig G. János Nemzeti Vendéglőjében igen érdekes vendég lakik. A neve: Ovícs S. Eizik. Foglalkozására nézve rabbi, kabalista gondolatolvasó. — Szerkesztőségünk egyik tagja tegnap este meglátogatta a csodarábbi. Egy könyvekkel megrakott asztalnál ült és a bibliát olvasta. Bemutatkozása után leszállt a székről, fel és alá sétált a szobában, hogy természet megmutassa. Igazán bámulatra méltó egy alak. Oly kicsiny, mint egy tíz éves gyermek. De a kicsiny, széles törzsön nagy fej van éles, szurós két szemmel. Fejét a szokásos rabbisipka fedi, mely alól egy kissé felgöndörítve lógnak le a pájzok (luncutkák). Miután elfoglalta helyét a széken, megkezdte a gondolatolvasást, — megmondta az illető életkorát, keresztnévét, múltjának főbb momentumait és szólott a jelenről. A csodarabbi 40 éves, nős és öt gyermeke van, akik mind olyan kicsinyek mint ő. Amint értesülünk, tegnap és ma nagyon sokan keresték fel a csodarabbit.

IRODALOM.

— **Ujlonau a tanuló ifjúság körében.** Január hó 1-én »Ifjúsági Lapok« címen egy minden ízében élénk, érdekes és tartalmas lap jelent meg, melyet a magyar irodalom színe java ir meg a tanuló ifjúság részére. Az első számban Cholnoky Viktor, Kosztolányi Dezső, Náday Pál stb. irtak igen érdekes elbeszéléseket, verseket. A lapban megtalálják a sport- és bélyegkedvelő is az öt érdeklő rovatokat. A Krónika pedig a hét elmúlt eseményeit adja elő színes tollal megírva. A munkatársak közül kiemeljük: P. Abraham Ernő, Balla Ignác, Balla Miklós, Cholnoky Viktor, Kosztolányi Dezső, Móricz Zsigmond, Náday Pál, Szini Gyula, Tonelli Sándor, Zuboly (Bányai Elemér). A lap szerkesztője Vértess O. József. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, VII. Wesselényi-utca 27.) — Egyes szám ára 12 fillér. 1/2 évi előfizetés 1 kor. 20 fillér, 1/3 évi előfizetés 2 kor. 40 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **„A Háziorvos»** című népszerű egészségügyi folyóirat — mely jóformán egy csapásra hódította meg a művelt magyar közönséget — legújabbban megjelent januári száma tartalmának változatosságánál és érdekességénél fogva talán az eddig megjelent számoknál is tulszámnyalja. Különösen kiemeljük dr. Kemény Ignác főorvosnak: A gyermekek nemi felvilágosítása, dr. Sandberg berlini egyetemi tanárnak: A gyomor-egésről, dr. Grunberg Károly szakorvosnak: A helytelen táplálkozásnak befolyása a vesékre, Gyulai György tanárnak: A gyermek neveléséről. Dr. Sipos Dezső karlsbadi főorvosnak: Az epekövekről, dr. F. Zsnek: A kuruizslásról szóló cikkeit. Ezenkívül igen sok, bár apróbb, de felette érdekes és tanulságos kérdéssel foglalkozik a »Különféle« rovatban, a »Betegápolás érdeke« pedig a betegápolás felette fontos és kényes tennivalóival ismerteti meg az olvasót. Nemes-Keve címen, a januári számban megkezdett cikksorozata pedig egyenesen uttörő a magyar szakirodalomban, amennyiben érdekes és vonzószépirodalmi keretben vázolja elénk egy közegészségileg, társadalmilag és közgazdaságilag teljesen elzüllött magyar községnek céltudatos érellyes és helyes vezetése által való újrafelvirágzását. Szent meggyőződésünk, hogy ez a cikksorozat nemcsak a közönség, de az illetékes faktorok érdeklődését is magára fogja vonni. Szinte bámulatos, hogyan lehet azért a csekély előfizetési árt (a lap előfizetési ára egy évre csekély 2 korona 40 fillér) ennyit nyújtani! A magunk részéről legmelegebben ajánljuk a művelt magyar közönség pártfogásába »A Háziorvos«, — melynek egyetlen család asztaláról sem volna szabad hiányoznia. A lap szerkesztője és kiadóhivatala: Budapest, VI. Andrássy-ut 27 szám alatt van. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

— **Ártatlanok.** Mióta dr. Fényes Samu-nak, ennek a kiváló erejű gondolkodónak színművét az »Ártatlanok« — egyetlen előadás után levették a műsorról és utána a dráma könyvalakban megjelent, azóta az első kiadás teljesen elfogyott és oly sürű volt a kereslet, hogy az elmúlt karácsony előtt új kiadás jelent meg. — A társadalmi forrongásokat figyelő, velük foglalkozó embernek el kell olvasni a »Nincsen bűnös« szerzővel irányt mutató munkát, melyről a jelszó az: »Jajkiáltás ez a darab, mely egyetlen párt vagy rend harci zajába sem illik és sok győtrött lélek van, mely vigasztalást meríthet soraiából.« Bolti ára: 2 korona. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy aki levelezőlapot kéri a modern könyvek kiadóhivatalától VII. Rákóczy-ut 86. és a könyv árát beküldi, az bérmentve postán kapja meg.

SZÍNHÁZ.

Kilencedik óta kellemes szórakozásban van része a csikszere-dai közönségnek. Az erdélyrészi II. szini kerület igazgatója városunkba érkezett. A ki csak az első előadást végig nézte, rögtön feltűnt előtte az a változás, a mely a mult esztendő után látható. A ki ismerte a megfelelő mizerábilis színügyi viszonyainkat, az megtudja érteni azt, hogy milyen fontos törekvése volt Kállay Ulbul főispánnak az erdélyrészi II. szini kerület megalakítása, s a város közönsége részéről a színügyi bizottság megeremtésére. — Rend és fegyelem, tisztaság és izlés uralkodik mindenütt. Teteines áldozatok árán a színügyi bizottság kellemes, jó kinézetű színpadot teremtett, szép díszleteket festetett. A technika a művészet kerete. Anélkül néha érthetetlen, néha visszafetűző, ezzel együtt díszes kép. A színgazgató jó társulatot hozott, rendezés kifogástalan. A műsor kellően változatos, minden hétre 3—4 új darab van felvéve. A színügyi bizottság működése okos. Nem avatkozik bele az igazgatót megillető jogokba, s így öt működésében nem akadályozva, ellenben éber szemmel tette meg mindenre, a hol segítségre van szükség ott dolgozik. Az igazgató sem panaszkodhatik, 120 bérlet mosolyog feléje.

Szombaton megnyitott előadással Zeihner »Fuzsitus kisasszony« 3 felv. operettje ment. A szíveg már ismert vigjáték. Asszonyok a kazsárnyban, — melyhez Zieher komponált erős bécsi zili muzsikát. Az előadás mintaszereit volt. Jobbay a címszerepben jeleskedett. Játéka kedves volt, — a színpadon könnyedén otthonosan mozog. Hangja kellemes és irolázott. Bemutatott előadásban már láttuk, hogy a közönséget megfogja hódítani. Szathmáryné az ő kedves komikumával hatott. — A férfiak közül Bogdy kitűnő komikus. Igazi rutinizott, sokat játszott intelligens színész, a melyet vidéki társulatnál ritkán láthatni. Azonkívül az előadásban meglátszott erős rendezői keze. — Korda a festő szerepében kitűnő volt. Kellemes hangja van és elegáns megjelenése. A színpadon ügyesen mozog. Szépen érthetően beszél, a mi különösen társalgási darabokban neki szép sikereket jósol.

Vasárnap a szokos népszínmű előadással »Tolou« ment. — Zoltán Ilona, Szathmáryné, Szathmáry. Marosi vitték diadalra a darabot. Zoltán Ilonának szép és kellemes hangja van. Megjelenése intelligens, sőt kissé arisztokrátikus izü, éppen ezért népszínművekben kevésbé látjuk szívesen. Annál inkább operettekben a hol könnyed és intelligens játéka szép hangja igazán érvényesülni fog. — Szathmáryné Ördög Sára szerepében, valamint Szathmári Mrawcsik vándorló legény szerepében kitűnőek voltak. Jól átértett, tanult játékkal egyszerű megghódították a csikszere-dai közönséget.

Hétlőn Strausz örökbeesü »Böregé«-je került színre. Zoltán Ilonka Rosalinda szerepében ragyogtatta hangját. Albert Gizi Adel szobaleányt játszotta. Bájos kis csicseregő hangjával kedveséggel és pajkos temperamentumával egy csapásra meghódította a közönséget. Sellő Renée az életunt, blagrit arlofszki herceg szerepében nagyon elegáns és tess volt. Korda ki seustein szerepében igen ügyes volt. Élethűen játszott és szépen énekel. — Marosinak szép hangja van, de operettben a hol rendkívül sima és finom társalgási módor kell úgy látszik nincs még teljesen otthon. Népszínműben és massív operettben szívesebben látjuk. Pogány egy kissé gyenge volt Frank szerepében ellenben Bogdy Troch börtönörben elsőrangú.

Kedden a »Tanítónő«, Bródy Sándor talusi életképe volt színen. Cseppet sem túlzott az a nagy elismerés, melyben az összes sajtó Bródy ezen darabját részesítette. Oly igazi talusi életkép, a maga erkölcsi vonatkozásaiban, melynél különben nem lehetne bemutatni a nyegle tudatlanságában tengődő talusi intelligencia erkölcsetlen talakodását. Kár, hogy az író kihagyta a harmadik felvonásból a szerepeltetett talusi urak azon valóban megérdemelt jelenetét, mikor itj. Nagy István ur parancsára és asszisztálása mellett egyenként kezét csókol-nak és boesánatot kérnek tanítónőtől pimasz talakolásaikért. Az előadás jó volt. Kulinyi Karol okosan játszotta. Deklamálásában szükséges volna egy csep mérséklet, mert a hírtelen gyorsasággal mondottakat a közönség alig képes megérteni s így nem éri el a megérdemelt hatást. Szathmári Lajos öreg- és Zilahi János ifj. Nagy István szerepében, — valamint Bogdy Zeiga a tőr szerepében semmi kívánivalót nem hagytak fenn.

Szerdán Heltai Jenő nyári darabja a Naftalin került színre. Sellő René a kikapós feleség szerepét nagyon kedvesen játszotta meg. Szathmáryné mint anyós volt. Jobbay a delutáni primadonnát játszotta. Kedves és okos játékan kívül meg kell dicősrünknek tőz toaletjeit. A férfiak közül első helyen kell megemlíteni Kordát a ki Laboda Pétert játszotta. A szekrény hód oly jellegzetesen alakította elénk, hogy a közönség csak úgy dült a nevetéstől. Tőle sokat várunk. Elegáns megjelenése értelmes beszédje és könnyed mozgásával a közönség kedve színészsévé küzdötte ki magát. Bogdy, Szathmári az szokott jók voltak, Kovács szintén ügyeskedett s arról győződött meg minket, hogy napról-napra tanul, halad.

Csütörtökön. A »Kék egér« című, tranciából fordított vigjáték ment vegyes határan francia szellemesség mellett. Az előadás igen jó volt. Nők közül Jobbay Sellő és Szathmáryné ügyeskedtek. A férfiak között kitűnők voltak Korda és Bogdy, kisebb szerepekben Kovács, Dányi szintén jók voltak.

Pénteken a »Varázskeringő«-ben Sellő Renée muttatta be magát Franci szerepében. Igazi temperamentumos játékkal, kedvességével, kellemes kuplival, és csinos, elegáns megjelenésével meghódította a közönséget. Szerepét oly tökéletesen játszotta meg, a melyet vidéki színpadon még nem láttunk. — A csikszere-dai közönség, a mely pedig tapsokkal nem kaphatja el még azokat sem, a kiket különösen kedvel, kivételesen sokat tapsolt és többször megisméltette ének és tánc számaint. Múltó partnere volt Albert Gizi. Kedves megjelenésével edes csicseregő hangjával és jól átértett játékkal segített diadalra vinni a darabot. Korda egy kissé rekedt volt, különben temperamentumosan ügyesen játszotta meg Nikit. Játéka éneke különösen a második és harmadik felvonásban volt jó. Bogdy, Szathmáry, Szathmáryné, Marosi mind jók voltak. A Varázskeringő a hét legjobb előadása volt.

Színházi heti műsor.

Csikszere-dai, 1909. január hó.

Hó.	Nap	Az előadandó színdarab	Daljáték 3 felvonásban
17	Vasárnap	D. u. János vitéz félhelyekkel	Daljáték 3 felvonásban
"	"	Ella Asszony varvo jó	Énekes népszínmű 3 f.
18	Hétlő	Orpheus az alvilágban félhelyekkel	Operette 3 felvonásban
19	Kedd	Asszony, (ujdon-ság)	Színmű 4 felvonásban
20	Szerda	Mindkiszor Tatar-járás	Operette 3 felvonásban
21	Csütörtök	Lovag ur	Énekes vigjáték 3 felv.
22	Péntek	Naftalin, félhelyekkel	Bohózat 3 felvonásban
23	Szombat	Komédiások	Operette 3 felvonásban

— **Eladó. Ferenczy Géza vasuti főmérnöknl Csikszere-dai egy Salon berendezés készpénzfizetés mellett azonnal eladó.**

Laptalajdonos és főmunkatárs: DR. NAGY BÉNI.

11368—908. tlkv. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

A csikszere-dai kir. trvszék. mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Moldován Todorné sz. Ungurean Ilona végrehajthatónak Oniga Ilyés végrehajtást szenved elleni 100 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a csikszere-dai kir. törvényszék területén lévő csikmadarasi község határára fekvő a madarasi II. R. 183. stíjtkvben A + 1 rsz. 268/1., 268/2. hrsz. faházás belsőségre egészben 757 kor. az odaváló II. R. 464. stíjtkvben A + 1 rsz. 229—245/18. hrsz. a foglalt szántóra 9 kor. A + 2. rsz. 229—245/47. hrsz. a foglalt szántóra 9 kor. A + 3 rsz. 229—245/115. hrsz. a foglalt erdőre 3 kor. ban ezennel megállapított kikiáltási árban az 1908. évi XL. t.-c. 265. §-ában foglalt azon feltétellel, hogy fenti ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron eladatni nem fognak elrendeltek.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok bacsrának 20% -át vagyis 154 K. 41 fill., 1 K. 80 fill., 1 K. 80 fill., 1 K. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. trvszék. mint telekkönyvi hatóság. Kelt Csikszere-dai, 1908. november 27.

Csicszér,
kir. társéki bíró.

Átköltözés végett különféle lakás-berendezések

u. m.: szalon, ebédlő és egy Bö-sendorfer-féle új zongora, készpénz fizetés mellett azonnal eladók, EULENBERG, bányai igazgatónál, Csik-Balánbányán.

CZÁKA BÉLA, mészáros és hentes, CSIKSZEREDA.

A fogyasztó közönség szives figyelmét felhívni kívánom évek óta fennálló mészáros üzletemnek

HENTES-ÜZLETTEL

való kibővítésére, melyet teljesen új gépekkel szereltem fel és nem kiméltem semmi anyagi áldozatot, hogy a fogyasztó közönséget tisztán kezeltem, legizletesebb, friss hentesárakkal szolgálhassam ki mindennap, úgy mint

Párisi-, lengyel-, füstölt- és szalámi-kolbász, disznófőtsajt, virsli és stb. cikkekből.

Főtörökvésem, hogy a fogyasztó közönség legkényesebb igényeit is minden a hentes-üzlethez tartozó árukkal kielégíthessem, versenyképes árak mellett.

Vidéki megrendelést is a legpontosabban eszközölök.

Pályázat.

Csikszereda városában megüresedett róm. kath. tisztán kántori állásra az egyháztanács pályázatot hirdet.

A kántor évi jövedelme: 1. a városi adópénztárból évi 1000 (egyezer) korona; 2. egyéb mellékjövödelmekből 384 korona 12 fillér, összes 1384 korona 12 fillér; 3. természetbeni lakás és melléképületek, kert és egy kaszáló.

Folyamodványok kellően felszerelve u. m.: keresztlevél, kántori oklevél, működési bizonyítvány, folyó évi január hó 30-ig, a csikszeredai róm. kath. plebánia hivatalhoz adandók be, próbára való megjelenés február hó 2-án feltétlenül megkivántatik.

Csikszereda, 1909. január 15.

Id. Dávid Ignác,
főgondnok.

Szigethy Gyula,
lelkész, e. t. elnök.

Árverési hirdetmény.

Alulírott tömeggondnok közhírré teszi, hogy Reich Samu egy közpölkösi lakos, közadós esődtömegéhez tartozó, a esődlettár 1—23., 59., 358., 368., 371., 380., 381. tételszámai alatt felvett s összesen 1109 kor. 32 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: pezsgők, borok, szesz, égetett szesz italok, lisztek, zsúkok, kása, turó és széna a csikszeredai kir. törvényszék, mint esődbíróság 540—909. p. sz. végzése folytán Gyimesközéplakon 1909. év január 24-én délelőtt 11 órakor a közadós lakásán nyilvános árverésen eladának.

A esődlettár 1—22. tételszámai alatt felvett ingóságok az ott kiírt tetelt becsérték kétharmadánál alacsonyabb áron nem adának el.

Az eladás készpénzfizetés mellett történik.

Csikszereda, 1909. január 15-én.

Dr. Pál Gábor,
tömeggondnok

A VILÁGHIRŰ KÁSZON-IMPÉRI RÉPÁTI GYÓGY-ÁSVÁNYVIZ

kizárólagos elárúsítását átvettük s azt naponta friss töltésben — házhoz is elszállítva — helyben 12 fillérért literes üvegekben árusítjuk. Felkérjük a nagyérdemű közönséget, hogy napi szükségletét, mindennap reggel 8 óráig értésünkre adni sziveskedjenek, hogy így a víz hazaszállítását a délelőtti folyamán eszközölhessük. Bármily kevés legyen is a napi szükséglet, kérjük azt csak előjegyeztetni, mert egy palackot is készséggel hazaszállítunk. A forgalom könnyebb lebonyolítása céljából bármilyen ásványvizes üveget — kivéve a budai-vizes üveget — cserébe visszafogadunk.

Maradunk kiváló tisztelettel:

Niszel Fivérek, vegyeskereskedése, Csikszeredában.

LITKE L. pezsgőbörgyár-telepe**PÉCS.**

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3. sz.

Frigyes főherceg ö. csaszari es kiralyi fensege
Salvator Lipót főherceg ö. cs. es kir. fensege es a
„Nemzetközi Hálókocsi”- és „Európai Express-vonat-Társaság”

SZÁLLITÓJA.

PEZSGŐFAJOK: 52
Sport „GRAND VIN SEC”, „FOR ENGLAND” (savanykás),
Casino „EXTRA SEC”, Britania „Extra Dry” cukor nélküli.

„Utazás a föld körül” nyolc kötet teljesen új,
jutányos áron eladó.
Cim a kiadóhivatalban.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes és Társai
Medgyes. Nagyköüllöm.

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes fajscolai cikkeit u. m. magonc, kömögő és csontár gyümölcsfákat, pöszmété és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepreket, díszcserjéket, gyümölcsfa vadoncokat, sövénynek való, tülevellő fákat, rózsákat stb.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve.

13—16

ALAPÍTOTTÁNTÓTT: 1887.

HARKÓ LAJOS,

uri szabó-üzlete. Kolozsvárt.

Szentegyház-utca 2. (Státus palota).

(Sürgőnycim HARKÓ szabó, Kolozsvárt).

Ajánlja dusan felszerelt angol és hazai szövet raktárát.

Vidéki megrendeléseket jutányos áron es pontosan eszközöl.

Vidékre megrendelőknek minta gyűjteményét készséggel küldi meg, mértékvetel és próba helyett elegendő egy jól álló használt ruha beküldése.

HIRDETÉSEK

olcsó arszamitas mellett közöltetnek s felvetetnek A KIADÓHIVATALBAN.

Pollitzer sérvambulorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, lerdénnöttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félelem.

Az intézet szakorvosa bárkinék teljesen díjtalanul rendelkezésre áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelező.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak! Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 K.-tól felfelé.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelküismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnyugodt titoktartás mellett eszközöltetnek. **Hygienikus cikkek** a legfinomabb minőségben, orvosiilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatankint 2—16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszerivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinék díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

A legolcsóbb bevásárlási forrás

FEKETE VILMOS

illatszertárban, Csikszereda.

Kaphatók a legfinomabb illatszerek dekarmonként és mindennemű arc- és kéz-ápoló szerek. Gyógy- és virágszappanok.

Az Inda-sóbszesz főlerakata.

Petrol-hajezesz koppa és hajkihullás ellen. Hajrak-regenerátor az őszülő hajnak visszaadja az eredeti ifjúkori színét, valamint mindennemű különlegeségek raktára. — **A Thymol és Stomatin fogápoló szerek a legjobbak.** A Trifoleum (hajpetrol) hölgyeknek állandó hajápoláshoz nélkülözhetetlen a Honey Jelly a legfinomabb készítmény.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban eszközölök.

18—

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokra és bérházakra 10—75 éves törlesztésre
3%—3 1/2%—4%—4 1/2%-os kamatra készpénzben.

Személy- és tárcza-váltóhitelt

iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyéneknek 2 1/2—10 évi időtartamra.

Díjtalanul nyújtunk bárkinék szakszerű felvilágosítást.

Bankhelyiségünk Budapestén:

VI., Andrassy-ut 62. sz. a. van.

(Válaszbélyeg melléklendő).

Megbízható egyéneket bankunk képviselőjére felvesszünk.

RÓTH BANKHÁZ, BUDAPEST.

FOLYÓSITUNK: Jelzálogkölcsönök II-od és III-ad helyi betáblázásra 5—15 évre 5%-al, esetleg 5 1/2%-al,

Tisztviselői kölcsönök állami, törvényhatósági, községi tisztviselőknek és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre, kezes és életbiztosítás nélkül. Ugyanczéknek nyugdíjaira is. — Értékpapírokra, vidéki pénzüzetek és vállalatok részvényeire értékük 95%-áig kölcsönt nyújtunk a Magyar Osztrák Bank kamatlába mellett.

Konvertálunk bármely beföldi pénzüzet által nyújtott jelzálogos-, törlesztéses-, személy és váltókölcsönt. Mindennemű bel- és külföldi értékpapírt napi árfolyamon vesszünk és eladunk.

Pénzügyi szakba vágó minden reális ügyet a legnagyobb pénzesopornál levő összeköttetéseinknél fogva legelőnyösebben bonyolítunk le.

Vezérképviselőség Csikvármegye területén:

Dr. Gaal Endre, Csikszeredában, Apafi Mihály-utca 300. szám (Pototzky-ház).